

Nieuwsbrief PSH GOR bij Covid-19

Nummer 16 (15 oktober 2020)

Landelijk coördinatieteam PSH GOR (ARQ/ Nivel/ cGM/ GGD GHOR NL)

Dit is alweer de 16^e nieuwsbrief over PSH en GOR bij de Coronacrisis, waarmee we u op de hoogte houden van ontwikkelingen rond PSH en GOR. We zullen de nieuwsbrief uitbrengen als er voldoende informatie is om te delen, dus onregelmatig.

Activiteiten LOT-C

Uit het LOT-C-gezondheid en zorg weekbeeld

Weekbeeld 1 oktober

- COVID-19 lijkt niet wijdverspreid onder daklozen blijkt uit een onderzoek van NSG en Radboud UMC staat in het rapport dat zij hebben opgesteld over de periode maart-september 2020. (MC, 30 sept)
- Het gebrek aan testcapaciteit bij de GGD'en gaat ten koste van de kwaliteit in de ouderenzorg. (Skipr, 25 sept)
- De tweede golf mogelijk erger dan de eerste waarschuwt RedTeam en IC-hoofd Van Zanten. Als we het tij niet keren ligt de IC binnen 2 weken vol en blijft de reguliere zorg niet intact. (1V, 25 sept)
- Huisartsen hebben sinds het uitbreken van de coronapandemie niet de zorg kunnen leveren die ze wilden, blijkt uit een LHV-onderzoek onder 1600 huisartsen. Ook vrezen ze extra drukte in het najaar. (NOS, 30 sept)
- ActiZ heeft een Checklist COVID-19 en ventilatie voor bestuurders opgesteld. (ActiZ, 30 sept)

Sociaal emotioneel gebied

- Grote kans dat gespecialiseerde IC-verpleegkundigen gaan uitvallen als ziekenhuizen weer vol raken bij een tweede coronapieak. Tachtig procent van hen ziet op tegen een nieuwe golf, terwijl bijna een derde heeft overwogen om te stoppen met het werk op de IC als gevolg van de coronacrisis. (Skipr, 28 sept)
- In coronatijd is de groep eenzame ouderen verdubbeld. Praatje over het weer is belangrijker dan gedacht (Rijksoverheid, 30 sept)

Weekbeeld 8 oktober

Sociaal emotioneel gebied

- Op 5 oktober wordt door de VNG een fieldlabsessie georganiseerd voor gemeenten over samenwerken aan lokale inclusieagenda in coronatijd (VNG, 2 okt).
- Patiëntenfederatie schrijft in brief aan Tweede Kamer dat patiënten over enkele jaren moeten kunnen kiezen tussen fysieke en digitale zorg (PF, 2 okt). Uit Nivel-onderzoek blijkt dat Nederlanders geen positiever beeld hebben over meerwaarde van digitale toepassingen in de zorg (Nivel, 1 okt). Onderzoek door Psynd wijst uit dat een videobehandeling via beeldbellen door GGZ-patiënten zelfs beter wordt beoordeeld dan een face-to-face afspraak (GGZnieuws, 1 okt).
- Pestgedrag op werkvloer neemt tijdens coronacrisis toe blijkt uit onderzoek van CNV (GGZtotaal, 1 okt).

Activiteiten LOT-C (vervolg)

Uit het LOT-C-gezondheid en zorg weekbeeld (vervolg)

- Uit onderzoek door NLvoorelkaar over vrijwilligersinzet tijdens de coronacrisis blijkt dat er negen keer meer hulp werd aangeboden, maar dat een derde van de hulpbehoevenden een tekort aan hulp heeft ervaren. (GGZnieuws, 1 okt).
- Uit een peiling van de Landelijke vereniging van Artsen in Dienstverband (LAD) blijkt dat bijna de helft van de artsen die in dienstverband buiten het ziekenhuis werken bang is om door het werk besmet te raken met COVID-19, ongeveer de helft is bang om de privéomgeving te besmetten en iets minder dan de helft is bang om patiënten en cliënten te besmetten (FMS, 5 okt).

Overig

- Jongerencampagne van de rijksoverheid 'Daar doe ik het voor' is 1 oktober van start gegaan. Het doel is om jongeren te motiveren zich aan de maatregelen te houden (Amsterdam.nl, 1 okt). Diederick Gommers en Famke Louise spraken over hoe ze meer jongeren beter kunnen bereiken (Parool, 30 sept).
- Lectoraat Crisisbeheersing van het IFV publiceert tussenrapportage over impact van coronacrisis op gemeenten (IFV, 6 okt).
- Onderzoeksraad voor Veiligheid is bezig met onderzoek naar aanpak van de coronacrisis door Nederlandse overheid en andere betrokken partijen. Begin oktober zijn de leden van de begeleidingscommissie voor het onderzoek aangesteld (Onderzoeksraad, 7 okt).

Zorg regulier

- Coronacrisis motiveert rokers mee te doen aan Stopober. 9% van de rokers doen mee, de helft geeft aangemotiveerd te zijn door de coronacrisis. (Trimbos, 1 okt)
- COVID-19 heeft effect op drugsgebruik in Nederland. Gebruik van cannabis en psychedelica is toegenomen, gebruik van stimulantia (vaak gebruikt in uitgaanssettings) juist afgenomen. (Trimbos, 1 okt)

Nieuwe producten en informatie PSH

Steunpunt Coronazorgen

In mei jl. lanceerden ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum en het RIVM het Informatie- en Verwijscentrum COVID-19. Deze website is volledig vernieuwd en heet nu Steunpunt Coronazorgen.

Voor iedereen in Nederland die vragen heeft of zich zorgen maakt over zichzelf of een ander is er nu het Steunpunt Coronazorgen www.steunpuntcoronazorgen.nl

Je vindt hier actuele relevante informatie en tips over hoe je met zorgen om kunt gaan en er zijn doorverwijzingen naar hulp. Bijvoorbeeld als je zelf COVID-19 hebt (gehad) of iemand in je omgeving. Of als je in de zorg werkt. Maar ook als je je door de coronacrisis eenzaam voelt of geldzorgen hebt. De informatie op het Steunpunt Coronazorgen wordt voortdurend aangevuld.

Het Steunpunt Coronazorgen is opgezet door ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, in samenwerking met het RIVM.

Heb je een vraag of suggestie voor het Steunpunt Coronazorgen of heb je interesse in onze vernieuwde banners? Stuur dan een e-mail naar steunpuntcorona@arg.org.

Nieuwe producten en informatie GOR

Een aantal COVID-19 dashboards op een rijtje:

- Landelijk COVID-19 dashboard van de [rijksoverheid](#): Dit dashboard geeft inzicht in landelijke cijfers, regionaal en per gemeente. Ook geeft het de risiconiveaus waakzaam, zorgelijk en ernstig weer per veiligheidsregio. Het geeft het aantal positief geteste mensen per 100.000 weer, het aantal ziekenhuisopnames en de rioolwatermeting.
- Op [Waarstaatiegemeente.nl](#) heeft de VNG een dashboard over gevolgen van de coronacrisis voor gemeenten ingericht. Naast het aantal COVID-19 besmettingen in de betreffende gemeente staan hier ook gegevens gepresenteerd die betrekking hebben op de impact van corona. Voorbeelden hiervan zijn: Aantal WW uitkeringen, aantal faillissementen van bedrijven, aantal overlastmeldingen.
- Dashboard van [GGData](#). Op dit dashboard is het aantal besmettingen weergegeven en de oversterfte. Ook kan op dit dashboard een gemeente worden aangeklikt. Van deze gemeente worden het aantal besmettingen, opgenomen mensen en overledenen gepresenteerd.
- Dit dashboard van [CBS](#) geeft antwoord op een aantal vragen. Hoe beïnvloedt corona onze productvoorziening? Wat zijn de medische gevolgen van corona? Wat zijn de economische gevolgen van corona? Wat zijn de sociale gevolgen van corona? Hoe beïnvloedt corona de mobiliteit? Wat zijn de regionale gevolgen van corona? En wat zijn de gevolgen van corona voor arbeid en inkomen?

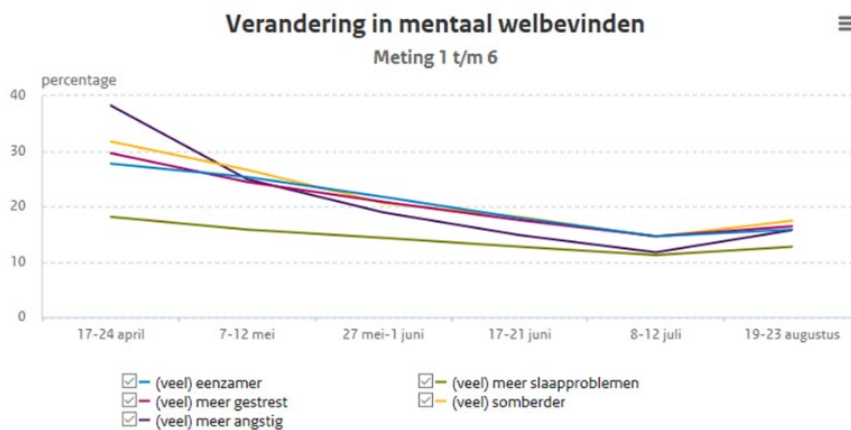
Onderzoek naar de impact van coronacrisis op medewerkers verpleeghuizen, verzorgingshuizen en thuiszorgorganisaties (VVT sector)

Zowel de ziektedreiging als de landelijke maatregelen hebben in de afgelopen periode grote gevolgen gehad voor het dagelijks leven van iedereen, maar in het bijzonder ook voor medewerkers in de VVT-sector en in de revalidatie. Maar wat is nu precies de impact van het coronavirus op het welzijn en de gezondheid van deze medewerkers? Dit heeft GGD IJsselland onderzocht. Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van interviews en een vragenlijstonderzoek onder 1273 medewerkers in de regio. Ruim de helft (53%) van de zorgmedewerkers in de regio IJsselland, die werkzaam is in de VVT en revalidatie, ervaart (psychische) klachten sinds de coronacrisis is uitgebroken. De meest voorkomende klachten zijn vermoeidheid, stress en onzekerheid. Voor meer resultaten lees [hier](#) verder.

Metten van mentaal welbevinden in panelonderzoek

In de media is er geregeld aandacht voor het panelonderzoek. Vaak gaat het dan over gedrag, maar in het panel wordt ook onderzoek gedaan naar [mentaal welbevinden](#).

Sinds peiling 6 (19-23 augustus) neemt het percentage mensen met somberheid, stress en eenzaamheid weer toe. Begin oktober vindt peiling 7 plaats.

Interessante zaken algemeen

Live webinar do 5 november: Psychosociaal welbevinden tijdens de coronacrisis (alternatief voor de jaarlijkse Netwerkdag PSH-GOR)

Op donderdag 5 november van 10:00 tot 11:30 uur gaat Inger Plaisier van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) in op de mentale gevolgen van de coronacrisis op verschillende groepen in de samenleving. Recent publiceerde zij daarover het onderzoeksrapport [Welbevinden ten tijde van corona](#). We zullen met elkaar nadenken over wat er in het sociaal domein mogelijk is om de mentale weerbaarheid onder verschillende groepen in de samenleving te versterken. U wordt van harte uitgenodigd mee te denken over de mogelijkheden hiertoe in uw eigen werkveld en/of regio. Vragen die aan de orde kunnen komen zijn: Welke groepen in de samenleving hebben bijzondere aandacht nodig? Wat is de invloed van factoren als eenzaamheid en werkonzekerheid op het welbevinden van bevolkingsgroepen? En wat zijn de verwachte gevolgen op de psychische gezondheid? Als u aan dit webinar mee wilt doen, kunt u een mail sturen naar cGM@rivm.nl.

Kamerbrief kabinetsreactie verslag werkgroep Halsema en Manifest 15 burgemeesters

Op 8 oktober is er een [kabinetsreactie](#) gekomen op het verslag van de werkgroep "Sociale Impact van de Coronacrisis" en het Manifest "Kom op voor de meest kwetsbare gebieden". Het kabinet en de VNG hebben er bijzondere waardering voor. Kabinet en VNG delen de zorgen van de werkgroep en de burgemeesters over de sociale gevolgen van COVID-19 en stellen met genoegen vast dat gemeenten samen met het Rijk direct begonnen zijn met versnellingsacties om de sociale gevolgen van COVID-19 op te vangen.

Save the date Webinar crisiscommunicatie NCTV maandag 2 november

De eenheid communicatie van het NCTV organiseert hun jaarlijkse Netwerkdag Crisiscommunicatie dit jaar online, op 2 november 2020. De huidige ontwikkelingen vragen immers om een andere manier van communiceren. Precies dit thema lichten ze uit tijdens het webinar Vernieuwing in crisiscommunicatie.

Onder leiding van Herman Wiersema, hoofd Communicatie bij de NCTV, gaan ze in gesprek met interessante gasten. Vanuit verschillende invalshoeken kijken ze met hen naar nieuwe vormen van samenwerken, processen en kennisdeling tijdens een crisis. Zo schuiven onder meer politiek journalisten Laurens Boven en Sophie van Leeuwen aan. Zij schreven het boek 'Stilte op het Binnenhof' dat een mooi inzicht geeft in de crisisorganisatie en –communicatie tijdens de coronacrisis.

Eerdere nieuwsbrieven

Voorgaande edities van de nieuwsbrief PSH GOR zijn te vinden onderaan de [website van ARQ Kenniscentrum Impact](#).

Heeft u deze nieuwsbrief doorgestuurd gekregen van een collega en wilt u hem ook zelf graag ontvangen? Dat kan. Stuur een mail naar cGM@rivm.nl.

De nieuwsbrief is bedoeld voor medewerkers van GGD, GHOR en de Veiligheidsregio.

Contactgegevens

GGD'en kunnen met vragen of ondersteuningsbehoeften aankloppen bij het coördinatieteam.

Vragen per telefoon:

- PSH-vragen: 06-19915553 (ARQ Kenniscentrum Impact)
- GOR-vragen: 06-51617555 (Martine Mulder)

Vragen per e-mail:

- Vragen over PSH en GOR kunnen per e-mail gesteld worden aan cGM@rivm.nl
- Vragen, opmerkingen of aanvullingen met betrekking tot het IVC kunnen per e-mail gesteld worden aan ivccovid19@arq.org

De leden van het coördinatieteam zijn: Sjef Timmermans, Nannah Tak en Maaïke van den Biggelaar (GGD GHOR Nederland), Wera van Hoof, Charlie Steen, Noor Jansen (ARQ), Michel Dückers (Nivel/ARQ), Martine Mulder (cGM/GGD ZW), Femke de Zwart, Jantien Noorda, Jannie van der Helm, Elske Marra, Jantine Visser, Diane Houweling, Loes Lanting (RIVM/cGM).